

SZTEhírek > Hírchívum > 2020. Március

Nemzetközi Nőnap: nők a szegedi egyetemen

2020. március 06.

A Szegedi Egyetem szerkesztőségében nőnap alkalmából nemcsak köszöntővel készültünk: visszaneztük és összegyűjtöttük az elmúlt több mint száz év adatait arról, hogy mikor és hogyan kerültek a nők a magyar illetve szegedi felsőoktatásba.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

A Nemzetközi Nőnapot minden évben március 8-án tartják, Magyarországon 1948 óta ünneplik. A nők évszázadokon át küzdöttek az egyenlő jogokért, ezért ez a jeles nap a nők iránti tisztelet és megbecsülés kifejezése. Az elmúlt évtizedekben sokat változott a nők szerepe az oktatásban is, az SZTE 21 ezer hallgatója között a nők kerültek többségbe.

A nők egyenjogúságáért küzdő tüntetésből alakult ki eredetileg a ma ismert nőnap. Ma inkább csak ajándékozásban mutatkozik meg a nőnap különlegessége, de eredetileg nagyon fontos szerepe volt. Az első nőnaphoz köthető esemény a 19. századra datálódik, amikor emberibb munkafeltételekért és magasabb fizetésért tüntettek a nők. A küzdelemnek meglelt az eredménye, és a 20. században fokozatosan egyre fontosabb társadalmi pozíciókat kezdtek betölteni.

A felsőoktatásban végzett oktatói, kutatói munka sokáig csak a férfiak kiváltsága volt. A női mozgalmak idővel azonban ezen a területen is változást értek el. Az 1800-as évek elején még középiskolába sem járhattak a nők, 1895-től azonban már Magyarországon is engedélyezték, hogy hölgyek is tanulhassanak az egyetemeken. A nők felsőoktatásban való érvényesülését segítette az 1919-ben alakult Diplomás Nők Nemzetközi Szövetsége. A szervezet célja az volt, hogy a nőknek is ugyanolyan körülményeket teremtsenek az oktatásban, mint a férfiaknak. A felsőoktatásban mára megvalósult a jogegyenlőség, és egyes szakokon már magasabb a női jelentkezők aránya.

Magyarországon 1896-ban megnyíltak az egyetemek kapui a nők előtt: Wlassich Gyula miniszter rendelete alapján a nők egyetemi tanulmányokat folytathattak a bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészeti karon.

A Délmagyarország 1928. augusztusi számában is tetten érhető már hallgatónő: az apróhirdetésben „vidéki középiskolás leányka vagy egyetemi hallgatónő teljes ellátást kaphat fürdőszoba- és zongorahasználattal Szegeden a Belvárosban, uri családnál, amelynek egyetemi hallgatónő leánya van.” A hirdető az ajánlatokat „Egyetemi hallgatónő” jelígre várta a kiadóba.

Az 1941 októberében megjelent szegedi egyetemi ifjúság lapja, a Szegedi Híd már említést tesz arról, hogy oktatói között nemcsak férfiak vannak: „A Színjászó Társaság az idei tanévre Kopasz Márta egyetemi rajzlektornőt kérte meg, hogy vállalja el a díszlettervezői tiszteletet” – aki egyébként ezt örömmel meg is tette.

A Színjászó Társaság az idei tanévre Kopasz Márta egyetemi rajzlektornőt kérte meg, hogy vállalja el a díszlettervezői tiszteletet. A lektornő, aki a SzEI-nek már számos tervet készített – többek között a szép hirdetőtáblákat és lapunk fejlécét is ő tervezte – örömmel teljesítette a Színjászók kérését és már meg is kezdte a tervek elkészítését. Ez a tisztség az idén különösen sok munkát jelent, hiszen a Színjászó Társaság a Magyar drámatörténeti kollégium előadásain sokszor fog közreműködni, és így meglehetősen sok gondot zúdít a lektornő nyakába, akinek önzetlen munkájáért e helyen is köszönetet mondunk.

A szerkesztőség tagjai között szintén találhatunk hallgatónőket, a csángó verbunkosról például K. Kiss Ilona írt színes rövidhírt a Szegedi Híd szintén 1941-es, májusi számába. Csenei Magda pedig 1944-ben színházi beszámolóval jelentkezett a szegedi egyetem lapjában.

SzEISzT-képek

Hogy régebbi eseményekre térjek, a közelmúltban kedves vendégünk volt. Egy csángó ifjú, aki sok érdekes és hasznos felvilágosítást nyújtott keleten élő testvéreinkről. Többek között azt is megjegyezte, hogy náluk nem legény az, aki nem tudja jól a verbunkost táncolni. Egy kollegánk annyira lelkére vette a dolgot, és úgylátszik olyan jól begyakorolta a fent említett táncot, hogy hamarosan főlegénnyé fog előlépni (nem tévesztendő össze a vőlegénnyel).

K. KISS ILONA.

Az egyetemi lap arról is beszámolt, hogy a Szegedi Egyetemi Ifjúság szervezetén belül lánycsoport is működött, amelynek célja a magyar anya hivatására való felkészülés volt. Ennek érdekében előadásokat hallgattak, például Dr. Sík Sándor egyetemi tanárét.

Ha ugrunk egy kicsit az időben, 1970 márciusában, vagyis 50 éve a Nőnap alkalmából a Szegedi Egyetem című lap újságírónöje írt cikket „Mi lesz velünk lányok?” (http://univ.bibl.u-szeged.hu/16600/1/sze_1970_003.pdf) címmel, amelyben a női emancipáció kérdéskörét feszegette. „Nő-emancipáció. A formális egyenlőség szempontjából, jogi-politikai téren már elérte legfőbb célkitűzéseit. Kétségtelen tény az is, hogy ma sokkal több nő dolgozik, tanul, tölt be vezető funkciót, végez tudományos munkát, mint bármikor ezelőtt. Mégis sokat vitatott kérdés, olyan, amelyről még mindig nem lehet eleget beszélni, éppen azért, mert változatlanul fennálló, megoldatlan társadalmi probléma. Nem ad hoc jellegű kíváncsiságból adódik tehát, ha szűkebb világunkra, egyre feminizálódó egyetemeink életére lebontva is próbáljuk vizsgálni ezt a kérdést. Főiskolás, egyetemista lányok véleményét kérdezve számos olyan választ kaptam, amelyek éppen azt bizonyítják, hogy a családban, egyetemen, csoportban és olykor a lányok gondolkozásában is fellelhető nőkkel szembeni előítéletek, konvenciók nagyon is determinálóak.” – írja Sarkadi Nagy Emília. Az újságíró által megkérdezett hallgatók dilemmája ma is aktuális: egyensúly a karrier és a család között, a férfi és női nem azonos elismerése, nőként nehézségek a karrierben.

Kissné Dr. Novák Éva az SZTE Filozófia Tanszék oktatója (fő szakterülete az értékelmélet illetve a magyar filozófia története), és szociológus 2003-ban megjelent tanulmánya (https://nokert.hu/sat-12182010-1235/677/498/nok-felsofokon-noi-oktatok-aranya-az-egyetemen-az-uegplafon-tukreben?qt-sidebar_tabs=0) arra mutat rá: „a nők részvételi aránya minden oktatási formában folyamatosan nőtt, beleértve a felsőoktatást is. Ez a növekedés nem egyenletes, vannak időszakok, amelyek dinamikus változást hoztak, sajátos módon ilyen volt a két világháború időszaka. Az első világháború idején pl. Magyarországon megduplázódott a nőhallgatók aránya. Az igazán jelentős növekedés azonban a második világháború után következett be. A fejlődésben élenjáró országokban a nők egyre hatékonyabban küzdöttek jogaikért, köztük a legkülönbözőbb képzettségek és minősítések megszerzéséért. Ibsen Nórájának dilemmája egyre kevésbé jellemezte a nők gondolkodását. A háború utáni nemzedékek nagyon határozottan utasították el a „babaszobát”, s tudatosan választottak maguknak hivatást, életformát. A jóléti államok növekvő gazdagsága lehetővé tette – szinte korlátlanul – a nők számára is a tanulást.”

A nők aránya a szegedi egyetem egyes karain akkor így alakult: ÁJTK 27%, ÁOK 39,5%, BTK 36,9%, TTK 22%, ÉFK 44%, JGYTKF 51,4%, MGFK 33,3%, GYTK 42,5%.

A mai számok már jól mutatják, hogy a továbbtanulásban esélyegyenlőség van. A 2020. februári adatok szerint (https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statisztikak/friss_statisztikak!/FrissStatisztikak/index.php/friss_statisztikak/nemek) a Szegedi Tudományegyetem induló képzéseire 3102 férfi és 2985 nő jelentkezett. A felvetteket tekintve összesen 2360 férfi és 2256 nő nyert felvételt az SZTE-re.

Az évek alatt tehát a nők aránya a szegedi egyetemen fokozatosan emelkedett, és ma a hallgatók mintegy fele nő. Legnagyobb létszámban az Egészségtudományi és Szociális Képzési Karon találkozhatunk nőkkel, ahol egyes szakok kifejezetten női pályának tekinthetőek. Ilyen például a védőnő, illetve a gyógytornász szak. Nagyobb arányban találhatóak még nők a biológiai, kémiai valamint a földrajzi tanszékeken is. 2019-ben a magyar felsőoktatásba több mint 43 ezer nőt vettek fel, a férfiaknál ez a szám csak 35 ezer körül van.

Az oktatói, kutatói karrier a rendkívül összetett életpályák közé tartoznak. Ezek magas presztízsű foglalkozások, és egyre több nő választja ezt a területet. A tanársegédek közel fele nő, viszont a professzori kinevezést már csak 5-10 % éri el. Azonban a legtöbb nőnek a karrier és a családalapítás ideje sokszor egybeesik. Ezért a nőknek a tudományos karrierjüket úgy

kell felépíteniük, hogy néhány évre kieshetnek a munkaerőpiacról. Ennek ellenére a tudományos életben fokozatosan emelkedik a nők száma.

SZTEinfo - Mátó Gábor, Antal Éva Eső

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!

Dr. Zolnay Kriszta: „A gyógyszerészet és a nemzetközi marketing jól ötvözhető” (/sztehirek/2020-január/dr-zolnay-kriszta?objectParentFolderId=19413)

2020. január 27.